

Sociální komise Rady Jihočeského kraje

Vyřizuje: Bc. Pavla Paroubková, tel. 386720463, e-mail: paroubkova@kraj-jihocesky.cz

České Budějovice, dne 19. 4. 2023

Zápis č. 17/2023

z jednání Sociální komise Rady Jihočeského kraje, které se konalo v zasedací místnosti, č. dv. 2010, II. patro, budova Krajského úřadu Jihočeského kraje, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice dne 18. 4. 2023 od 15:00 hod.

Přítomni: předseda komise: PhDr. Mgr. Robert Huneš, MBA

členové komise : Ing. Jaroslava Martanová

Mgr. Tomáš Chovanec

Jaroslava Sýkorová

Mgr. Bronislava Šimsová

Dana Tobiášková

On-line připojení: Hana Dufková Spoladore

Ing. Miroslav Nosek

Mgr. Jusúf Traore

Omluveni: Mgr. Věra Korčaková

doc. MUDr. Kvetoslava Kotrbová

Hosté: Mgr. Pavla Doubková - vedoucí odboru - Odbor sociálních věcí

Ing. Vendula Procházková - Odbor sociálních věcí – vedoucí oddělení
projektů a plánování sociálních služeb

Mgr. Alena Schumann - Odbor sociálních věcí – vedoucí oddělení sociálních
služeb

s tímto programem:

1. Poskytování sociálních dávek na bydlení, příspěvky na živobytí a dávky pro uprchlíky (A. Schumann)
2. Problematika ukrajinských uprchlíků (zaměstnanost, ubytování, začlenění dětí do škol a společnosti aj.) (V. Procházková)
3. Výjezdní zasedání komise - návštěva vybraných sociálních zařízení v kraji
4. Různé

Předseda přivítal členy sociální komise i hosty. Konstatoval, že členů sociální komise (dále jen SOK) je 6 přítomno, připojení on-line jsou 3 členové SOK a 2 členové SOK jsou omluveni zcela. SOK je usnášení schopná v počtu 9 členů.

Poté vyzval přítomné k případnému doplnění či námitkám programu.

Protože žádné připomínky nebyly vzneseny, program jednání byl schválen.

P. Doubková – informovala přítomné, že obě prezentovaná témata, jsou témata, která nespadají přímo do gesce Krajského úřadu. Kolegyně A. Schumann požádala Úřad práce o některé aktuální informace k bodu č. 1.

Bod č. 2, který se týká ukrajinských dávek a bydlení atd., je zase záležitostí krizového řízení a v podstatě tzv. KACPU (Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině). Informace bude sdělovat V. Procházková v prezentaci.

1. Poskytování sociálních dávek na bydlení, příspěvky na živobytí a dávky pro uprchlíky

A. Schumann – informovala přítomné členy SOK, že dávky na bydlení, příspěvek a doplatek na bydlení, příspěvek a doplatek na živobytí nejsou dávky, které využívají ukrajinští občané. Porovnat bylo možné 4. čtvrtletí roku 2022 a 1. čtvrtletí roku 2023. Údaje za 1. čtvrtletí 2023 v oblasti humanitárních dávek je uvedena částka 7 442 440 Kč, kde jsou pouze vyplacené dávky, kdy osoby z Ukrajiny byly a zažádaly si osobně na pobočkách jednotlivých pracovišť Úřadů práce v Jihočeském kraji. Nejsou zde uvedeny vyplacené dávky, které byly realizovány přes on-line systém, kdy většina ukrajinských občanů i pobývajících v Jihočeském kraji žádala on-line, protože dávky vyplácela Jihlava. Krajská pobočka Úřadu práce v Českých Budějovicích nemá žádná data. Částka tedy není přesná, ale určitě bude vyšší, než je uvedeno.

1. Příspěvek na bydlení je dávka ze systému státní sociální podpory, která se týká pouze osob z České republiky. Řeší hrazení nákladů na bydlení u nízkopříjmových osob. Příspěvek na bydlení lze nárokovat až tři měsíce zpětně. Přiznává se na dobu neurčitou. Nárok na příspěvek má vlastník, (včetně odvozeného práva druhého manžela), nově od 1. 1. 2022 i osoba užívající byt na základě služebnosti užívání celého bytu (právní institut obdobný věcnému břemenu), nájemce nebo podnájemce celého bytu (se souhlasem vlastníka bytu), osoba, která byt užívá k trvalému bydlení stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci při splnění podmínek dle vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, v platném znění.

Náklady na bydlení tvoří nájemné, příp. srovnatelné náklady a další náklady na bydlení např. za plyn, elektřinu, náklady za dodávku tepla (dálkové vytápění) a centrální poskytování teplé vody, dodávku vody z vodovodů a vodáren a odvádění odpadních vod, provoz výtahu, osvětlení společných prostor v domě, úklid společných prostor v domě, odvoz odpadních vod a čištění jímek, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou a odvoz komunálního odpadu, případně náklady za pevná paliva.

V rámci novely byla zrušena povinnost rozepisovat náklady za plnění poskytované s užíváním bytu na jednotlivé položky a rovněž podmiňovat nárok na příspěvek na bydlení předkládáním pravidelného zúčtování zálohově placených služeb – tím došlo pro žadatele ke zjednodušení. Rozhodným obdobím pro příspěvek je kalendářní čtvrtletí. Nově s účinností od 1. 10. 2022 je povinnost dokládat čtvrtletní příjmy a náklady pouze 2x za rok, a to za 1. a 3. kalendářní čtvrtletí (tzn. v dubnu a v říjnu). Možnost doložit rozhodné příjmy a náklady na bydlení za 2. a 4. kalendářní čtvrtletí je dobrovolná (při poklesu příjmu či zvýšení nákladů na bydlení), v tomto případě skutečnosti doložit nejpozději do 31. 1. a do 31. 7. .

Do rozhodného příjmu se započítávají tzv. čisté příjmy. U nezaopatřených dětí se příjmy ze závislé činnosti vůbec nedokládají – výhoda u nezaopatřených dětí, které sami užívají byt – započtou se pouze náklady na bydlení.

2. Doplatek na bydlení – jedná se o dávku pomoci v hmotné nouzi. Tato dávka je poskytována osobám, kdy i přes poskytnutý příspěvek na bydlení tyto osoby nemohou ze svých prostředků uhradit náklady spojené s bydlením nebo z určitých důvodů na příspěvek na bydlení nárok nemají či užívají nestandardní formu bydlení (např. ubytovnu či jiný než obytný prostor).

Nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy nebo jiného právního titulu. Jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení byl příjem žadatele a společně posuzovaných osob zvýšený o příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby a osob s ním posuzovaných. Podmínkou nároku je také, aby byla osoba uznána za osobu v hmotné nouzi a získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze v případech hodných zvláštního zřetele poskytnout osobám ubytovaným v Domově pro seniory, Domově pro osoby se zdravotním postižením, Domově se zvláštním režimem, Chráněném bydlení, Domě na půl cesty, Terapeutické komunitě, Zařízení služeb následné péče, Zdravotnickém zařízení lůžkové péče, Azylovém domě.

3. Příspěvek na živobytí je opět dávka pomoci v hmotné nouzi. Tento příspěvek je určen na úhradu potřeb osoby a společně posuzovaných osob na úrovni zabezpečující její základní životní potřeby (především zabezpečení stravy, ošacení, obuvi, základních hygienických potřeb apod).

Nárok a výše příspěvku na živobytí se stanoví jako rozdíl mezi živobytím osoby (společně posuzovaných osob) a jejím příjmem, od kterého se odečtou tzv. přiměřené náklady na bydlení přiměřené náklady na bydlení jsou odůvodněné náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 % (v Praze 35 %), příjmu osoby (společně posuzovaných osob). Částka živobytí osoby může být z důvodu zdravotního stavu na základě doporučení odborného lékaře navýšena o zvýšené náklady na dietní stravování o částku, kterou pro jednotlivé typy diet stanoví prováděcí právní předpis, tj. Vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení

zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (navýšení částek jednotlivých typů diet od 1. 10. 2022).

4. Humanitární dávka (Lex Ukrajina) - s účinností od 1. 4. 2023 vstoupil v platnost zákon, kterým se mění zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, tzv. Lex Ukrajina V. O dávku se žádá každý měsíc opakovaně a úřady zjišťují od druhého měsíce po udělení dočasné ochrany sociální, příjmovou a majetkovou situaci žadatele.

Celá prezentace bude přílohou zápisu.

Diskuse k danému bodu:

B. Šimsová – měla dotaz ohledně změn od června 2023 v rámci Lex Ukrajina (Lex Ukrajina je systém tří zákonů, který upravuje podmínky pobytu občanů Ukrajiny v souvislosti s ruskou invazí) a zda je pravda, že by ke změnám vyplácení dávek sociální péče v rámci vyplácení běžným občanům mělo dojít cca od září 2023. Měly by se prý zrušit veškeré nadstavby a mělo by to být vše pod jedním celkem státní sociální podpory?

A. Schumann – Diskuse k těmto tématům zatím probíhá, ale nedošlo se k žádnému shodnému konsenzu a myslí si, že to bude velmi bouřlivá debata o tom vpustit tyto občany s dočasnou ochranou do našich dávkových systémů.

Lex Ukrajina V., je již účinná a jenom některé části jsou účinné až od července 2023. (Poslanecká sněmovna schválila 24. února 2023 novelu zákona nazvaného Lex Ukrajina V., která chce zpřísnit pravidla výplat humanitárních dávek pro ukrajinské uprchlíky. Nově by měly být navázány na výši životního minima a bude možné o ně požádat pouze on-line. Dávku také nedostane každý.)

R. Huneš – měl dotaz, jestli existují data o počtech uprchlíků, kde je uveden poměr potřebných uprchlíků a uprchlíků, kteří jsou ekonomickými migranty?

A. Schumann – tyto data neměla k dispozici.

R. Huneš – měl další dotaz ohledně standartní populace a dávek nebo doplatku na bydlení. Pokud jsou na venek nesezdaní lidé nebo lidé kteří k tomuto doplatku přistoupí právě kvůli ekonomickým důvodům, aby dosáhli na dávky a formálně prohlásí, že spolu nežijí apod. Registrujete tuto problematiku?

A. Schumann – myslí si, že se s tím Úřad práce často setkává. Nicméně tyto osoby se posuzují společně, pokud žijí ve společné domácnosti. Pokud mají každý adresu jinde nebo žijí odděleně, tak k takovým podvodům dochází.

U s n e s e n í č. 8/2023/SOK – 17

Sociální komise Rady Jihočeského kraje

bere na vědomí

zprávu A. Schumann o „Poskytování sociálních dávek na bydlení, příspěvky na živobytí a dávky pro uprchlíky“.

Hlasování: 9/0/0

Usnesení bylo přijato.

2. Problematika ukrajinských uprchlíků (zaměstnanost, ubytování, začlenění dětí do škol a společnosti aj.)

V. Procházková – prezentovala pouze za Sociální odbor, který má zkušenosti se 2 zařízeními nouzovými ubytováními. Zde byly poskytovány dříve sociální služby a jelikož nebyly později pro sociální služby úplně vyhovující, tak Jihočeský kraj v rámci transformace přestěhoval služby a udělal chráněné bydlení a domov pro seniory. Nyní jsme tyto budovy v této situaci využili. Jedná se o Domov Pístina a bývalý Domov pro seniory v Budíškovících. Obě zařízení spadají pod 1 poskytovatele sociálních služeb, což je Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec. Je to pro nás velká výhoda, protože tato zařízení nám pomáhají vést vedoucích služeb, v rámci Centra sociálních služeb. S ubytováním nám velmi pomáhají jak obce, což se týká Stráže nad Nežárkou, Pístitiny a Budíškovic, kdy starostové jsou velmi vstřícní. Zároveň velmi pomáhá i město Jindřichův Hradec, kde spolupracujeme se sociálním odborem, kdy zajišťují pediatry, praktiky, dopravy nebo pomoci vyřizovat žádosti ohledně sociálních dávek apod. V rámci Pístitiny máme kapacitu 90 lůžek a v Budíškovících 46 lůžek. Ne celá kapacita je naplněná. Se změnou zákona Lex Ukrajina a opuštěním letiště v Plané u Č. Budějovic, kde bylo původně KACPU, došlo k tomu, že hejtmani jsou povinni vyčlenit kapacitu, která je tzv. přechodná pro osoby, které momentálně přijdou na KACPU a nemají ještě zajištěné ubytování, nejsou ještě prověřeni a tím pádem je to takové krátkodobé ubytování. A to jsou ta lůžka, která by měla být v této krátkodobé situaci k dispozici. Momentálně je v Budíškovících 28 osob v Pístitině 69 osob. Úplně se počty moc neproměňují. Převažují ženy, velmi málo mužů, hodně maminek s malými dětmi. Pro děti, které mají povinnou školní docházku, se podařilo pro všechny zajistit základní školu. V mateřské školce jsou kapacity omezené, takže pokud je místo, tak děti do školky chodí. Středoškoláci mají on-line výuku na Ukrajině. Velký problém je s dostupností se zaměstnáním. Pístina svojí polohou není úplně komfortní a je to pár kilometrů od Stráže nad Nežárkou. Musí se tedy pěšky nebo autobusem. Ne všichni vlastní automobily, aby mohli dojíždět. Podařilo se 13 lidem, zajistit zaměstnání na dohodu, vykonávají i popřípadě sezónní práce během léta. V Budíškovících, z 28 osob, pokud se nejedná o děti, co chodí do mateřské školy nebo maminka na mateřské dovolené a 6 důchodců, tak všichni pracují. Od 11. 4. bude díky Centru pro integraci cizinců probíhat přímo

v Pístině základní kurz českého jazyka, CPIC rovněž v Pístině vykonává pravidelné odborné sociální poradenství.

Diskuse k danému bodu:

T. Chovanec – měl dotaz ohledně KACPU, zda stále fyzicky existuje

A. Procházková – ano KAPCU stále existuje, je přesunutě z letiště v Plané na Cizineckou policii v Českých Budějovicích, Pražská tř. 558. Je to z toho důvodu, jak se vyvíjí situace na Ukrajině a přichází méně uprchlíků. Od 1. dubna 2023 přechází koordinace aktivit a provoz krajských asistenčních center pod Ministerstvo vnitra, nadále budou fungovat ve všech krajích a budou poskytovat asistenci všem osobám.

R. Huneš – měl dotaz, jaká je aktuální situace ohledně nově příchozích uprchlíků?

V. Procházková – nyní přichází cca 2 500 uprchlíků měsíčně do České republiky.

B. Šimsová – informovala o zjištěných počtech uprchlíků. Ke konci ledna bylo v ČR 636 282 uprchlíků s chráněným pobytem. Nejnovější údaje uvádějí 325 000 uprchlíků v ČR. Tzn., že by se jednalo o úbytek uprchlíků.

R. Huneš – vznesl dotaz, zda jsou k dispozici i nějaké informace o zaměstnanosti uprchlíků, odvodu pojištění státu, jestli je to nějakým způsobem měřitelné.

V. Procházková – tyto informace za Jihočeský kraj nemáme, informace zjišťovala pouze za ta 2 zařízení, které Jihočeský kraj vlastní.

J. Martanová – informovala o setkání s panem ministrem vnitra V. Rakušanem. Potvrdila informace o tom, že většina Ukrajinců je pracujících, jsme výjimkou v Evropě v tom, že se nám podařilo je začlenit do pracovního procesu. Problém nastává ve chvíli, kdy práce není dostupná nebo jsou to maminky s dětmi. Česká republika se s touto situací vyrovnala velice dobře.

B. Šimsová – doplnila diskusi o aktuální data. Zaměstnanost na konci února 2023 byla 98 945 uprchlíků. Přínos pro státní pokladnu byl na odvodech 8 miliard Kč.

U s n e s e n í č. 9/2023/SOK – 17

Sociální komise Rady Jihočeského kraje

bere na vědomí

informace od V. Procházkové o „Problematice ukrajinských uprchlíků“.

Hlasování: 9/0/0

Usnesení bylo přijato.

3. Výjezdní zasedání Sociální komise

R. Huneš – vyzval přítomné k návrhům na uskutečnění výjezdního zasedání do sociálního zařízení zřizované Jihočeským krajem.

J. Traore – navrhl navštívit Centrum sociálních služeb v Jindřichově Hradci.

T. Chovanec – navrhnul navštívit nově otevřené Centrum sociálních služeb Empatie v Českých Budějovicích na Pražské třídě.

P. Doubková – sdělila, že návrh tohoto zařízení soc. služeb byl připraven i ze strany kraje

R. Huneš – upřesnil, že výjezdní zasedání by se uskutečnilo v dřívějším čase než plánovaná zasedání SOK od 15 hodin. Termín výjezdního zasedání bude upřesněno do 30.4.2023.

U s n e s e n í č. 10/2023/SOK – 17

Sociální komise Rady Jihočeského kraje

schvaluje

výjezdní zasedání Sociální komise, které se uskuteční v červnu 2023 do Centra sociálních služeb v Jindřichově Hradci a podzimní výjezdní zasedání, které se uskuteční v Centru sociálních služeb Empatie v Českých Budějovicích

Hlasování: 9/0/0

Usnesení bylo přijato.

4. Různé

R. Huneš – vyzval členy SOK, k aktivnímu přístupu při navrhování témat k projednání na zasedání SOK a aktivně se podíleli na prezentaci těchto témat.

R. Huneš – navrhnul termíny zasedání 2. pololetí Sociální komise: 3.10.; 31.10.; 28.11.2023
Tyto termíny budou projednány na zasedání SOK 30.5.2023.

J. Traore – navrhl na další zasedání SOK bod do programu – v rámci Plánování střednědobého rozvoje sociálních služeb – skupina pro rodiny s dětmi, že by byl z jejich strany zájem na SOK představit informace týkající se sociálně aktivizačních služeb a jejich potřeb a znali názor na tuto oblast i od SOK.

Další téma, které navrhl do programu by se týkalo Systému krizového bydlení v Jihočeském kraji. Do poloviny května 2023 by zaslal materiály, které by paní tajemnice rozeslala na všechny členy SOK a na zasedání by je odprezentoval.

T. Chovanec – připomněl téma „My v tom Jihočechy nenecháme II“, a rád by požádal paní náměstkyni doc. Kozlovou o vyhodnocení tohoto programu.

Dalším bodem k projednávání navrhl téma „Dolní areál českobudějovické nemocnice“.

Oba navrhované body by rád zařadil na další zasedání SOK 30.5.2023.

Závěr: R. Huneš poděkoval všem členům za účast. Upozornil na termín příštího jednání komise, kterým je 30. května 2023 na KÚ v Českých Budějovicích.

Příloha č. 1 - Poskytování sociálních dávek na bydlení, příspěvek na živobytí a humanitární dávka pro uprchlíky

Jednání bylo ukončeno v 17:30 hodin.

Zapsala: Bc. Pavla Paroubková

Schválil: PhDr. Robert Huneš, MBA